

Отже, роль технології критичного мислення в процесі підготовки учнів до життя – незаперечна. Це одна із найбільш актуальних підвалин сьогоденної науки та освіти. За умов інформаційної цивілізації вже не земельні угіддя чи величезні фабрики гарантують добробут. Натомість світом керує той, хто володіє інформацією. А це вимагає якісно-нових знань і умінь, чому і навчає сучасна логіка та критичне мислення.

Література:

1. Баханов К. Технологія розвитку критичного мислення як психолого-педагогічне явище. *Історія та правознавство*. 2008 . №33. С. 49.
2. Десятов Д. Практичні аспекти застосування методів критичного мислення на уроці історії. *Історія та правознавство*. 2007 р. №9. С.5–11.
3. Курінько Л. Роль критичного мислення у формування учнівських компетенцій. Харків: «Основа», 2010. 95 с.
4. Пометун О. Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. Київ: Генеза, 2006. 328 с.
5. Терно С. Методика розвитку критичного мислення школярів у процесі навчання історії. Харків: «Основа», 2012. 93 с.
6. Тягло О. Критичне мислення – освітня інновація доби демократично орієнтованих трансформацій суспільства. *Вісник програми шкільних обмінів*. 2006. № 28. С. 7–10.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Онищук В. Л.

*начальник Звягельського ліцею
з посиленою військово-фізичною підготовкою
Житомирської обласної ради
м. Звягель, Україна*

Надзвичайно актуальним в умовах російської збройної та ідеологічної агресії є вироблення ефективних методів протидії ворожій пропаганді в освітній сфері. Ворог щодня публікує сотні фейків, дезінформаційних матеріалів, нав'язує своє бачення подій. Тож маємо давати йому гідну відсіч і на інформаційному фронті. Особливо важливим у цьому плані є національно-патріотичний потенціал шкільного курсу історії України.

Виховання національно-свідомого суспільства, спротив загарбникам та навчання молоді на патріотичних засадах були в основі ідейно-виховної діяльності всіх поколінь борців за незалежність України.

Організація українських націоналістів (ОУН) ідеалом національного виховання вважала свідому, політично думаючу, соціально активну особистість та рішучу в своїх планах і діях людину. У реалізації цих планів важливе місце займали навчально-виховні та культосвітні установи, насамперед школа. Отож, основний акцент у ідеологічно-пропагандистській та виховній роботі з юнацтвом ставився на шкільну молодь та вчительську інтелігенцію [2, с. 63].

У брошурі «За нову людину» зазначалось, що основною рушійною силою має бути молодь, для цього треба дати їй велику ідею та хороших провідників. Автори ставили питання: «чи сміємо ми робити своїх дітей ягнятами, коли сусід виховує своїх на вовків?» [5, с. 281]. Провід ОУН наголошував, що чим більш моральне, свідоме та освічене буде суспільство, тим коротший буде шлях до свободи. Кожна цивілізована держава дбає про виховання національно свідомої молоді, а здійснюється це перш за все через систему шкільної історичної освіти.

Виховання українця, який буде національно свідомим, критично мислячим та відповідальним було головним завданням в ідеологічній політиці націоналістичного підпілля. Таким чином, освітньо-виховна платформа ОУН цілком відповідає завданням виховання сучасного громадянина України та є співзвучною із державними програмами: «Стратегія національно-патріотичного виховання» та «Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року» [4].

Виховний потенціал шкільного курсу історії України переоцінити неможливо. Адже саме на уроках історії юні громадяни нашої країни знайомляться з тисячолітньою історією нашої державності. Тому крім викладання програмового матеріалу важливим чинником впливу на сучасну молодь є створення якісного героїко-патріотичного освітнього продукту та впровадження його в навчальний процес.

Важливе місце у громадянському вихованні учнів займає навчальна робота на уроці. Громадянські якості формуються в процесі безпосередньої участі дітей у дослідженні історії, що носить різноманітний характер: це бесіди, робота з документами, диспути,

складання історичного портрету, зустрічі з учасниками подій, участь у пошуково-дослідницькій роботі, екскурсії та інше.

Пошуково-дослідна робота є ефективним засобом виховання у підростаючого покоління основ громадянської свідомості та патріотизму. Центральне місце в дослідницьких пошуках юних науковців має займати вивчення історії рідного краю [3, с. 18].

Кожна молода людина є активним учасником розбудови громадянського суспільства, відіграє в ньому важливу роль та несе відповідальність у процесах прийняття рішень на всіх рівнях, які впливають на її життя. На сучасному етапі розвитку українського суспільства найактуальнішим є саме національний аспект соціалізації особистості, свідоме віднесення учнями себе до української нації, відчуття себе її частиною, підготовка до свідомої активної участі в житті української держави [1, с. 45].

Отже, виховний потенціал шкільного курсу історії України є надзвичайно важливим у формуванні ключових компетентностей школярів. Найкращою мотивацією до суспільної праці є почуття гордості за свою державу, співпереживання за минуле, співпричетність до творення її сьогодення та майбутнього.

Література:

1. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів: методичні рекомендації. Київ: Фенікс, 2022. 64 с.
2. Давидюк Р., Жив'юк А., Старжець В. Презавантаження західноукраїнського освітнього простору: комуністичні виклики і націоналістичні відповіді (1944–1953 рр.). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Серія. Історія*. 2021. № 7/49. С. 54–71. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.7/49.234429>
3. Пометун О. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки. *Вісник програм шкільних обмінів*. 2005. № 23. С. 18.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 р. № 673. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.07.2022).
5. Старжець В. І. Виховний потенціал молодіжної політики ОУН в умовах сучасної інформаційної війни. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2022. Вип. 6(58). С. 280–286. DOI <https://doi.org/10.26661/zhv-2022-6-58-27>